

KH/303/2025

18 § Riihimäen vammaisneuvoston lausunto Kanta-Hämeen alueellinen ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma 2025–2028 –asiakirjaluonnoksesta

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Riihimäen vammaisneuvosto antaa asiaselostuksessa esitetyn mukaisen lausunnon Kanta-Hämeen alueellisesta ikäihmisten hyvinvointisuunnitelmasta.

Esittelijä Hyvinvointikoordinaattori Marjo-Kaisa Konttinen

Valmistelijat Hyvinvointikoordinaattori Marjo-Kaisa Konttinen
Hankepäällikkö Riikka Uusikulku

Asiaselostus Kanta-Hämeen hyvinvointialue pyytää lausuntoa Kanta-Hämeen alueellinen ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma 2025-2028-asiakirjaluonnoksesta. Lausunto tulee antaa 11.4.2025 mennessä.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtakunnallinen tavoite on turvata kestävä hyvinvointi kaikissa väestö- ja ikäryhmissä. Keskeistä on vähentää hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden eriarvoistumista ja eriytymistä. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi Kanta-Hämeessä, tarvitaan yhteistä näkyä tavoitteista ja toimista, joita niiden saavuttaminen edellyttää. Parhaiten myös ikäihmisiin liittyviin hyvinvointihaasteisiin kyetään vastaamaan, kun työtä tehdään yhdessä ja samansuuntaisesti.

Hyvinvointialueen on lain ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista eli ns. vanhuspalvelulain (2012/980 § 5) mukaisesti laadittava suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi. Tämä suunnitelma toimenpiteistä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi on liitettävä osaksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 7 §:n 3 momentissa tarkoitettua hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa. Suunnittelussa on painotettava kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä sekä arvioitava ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tilaa, ikääntyneelle väestölle tarjolla olevien palvelujen riittävyttä ja laatua sekä ikääntyneen väestön palveluntarpeeseen vaikuttavia tekijöitä. Myös kunnat laativat vastaavat omat suunnitelmansa.

Kanta-Hämeen alueellisen ikäihmisten hyvinvointisuunnitelman valmistelua on

tehty viime vuoden aikana alueen eri toimijoiden yhteistyönä samanaikaisesti kuin alueellista hyvinvointisuunnitelmaa ja siihen liitettäviä muita suunnitelmia on valmisteltu. Kokonaisuudesta vielä puuttunut ns. ikäihmisten hyvinvointisuunnitelmaluonnos on työstetty valmiiksi alkuvuoden 2025 aikana. Asiakirja on laadittu hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön strategisen johtamisen ja ikäihmisten hyvinvointia edistävän työn pohjaksi. Se tavoitteena on olla myös alueellisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja siihen liittyvän yhteistyön työkalu alueen eri toimijoille.

Riihimäen vammaisneuvoston lausunto

Ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma on laadittu alueellisen hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden alle, mikä edesauttaa suunnitelmien kokonaisuuden hahmottamista.

Suunnitelmassa kuvataan ikäihmisille suunnattuja palveluita, tavoitteita ja toimenpiteitä, jotka ovat pääasiassa hyvinvointialueen toimintaa. Tämä on toimivaa, sillä alueen kunnat laativat omat suunnitelmansa ikäihmisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Hyvinvointisuunnitelmat ovat laajoja kokonaisuuksia, mutta siitä huolimatta niissä tulee vammaisneuvoston mielestä pitäytyä konkreettisissa toimenpiteissä.

Hyvinvointisuunnitelman mukaan tavoitteena on, että mahdollisimman moni ikääntyvä voi ja kykenee asumaan kotona mahdollisimman pitkään. Riihimäen vammaisneuvosto pitää tärkeänä, että toimintakykyä tukevia, ikäihmisten hyvinvointia ja kotona asumista edistäviä palveluita ja toimintoja tuotetaan hyvinvointialueen, kaupungin, *yhdistysten ja yhteisöjen*, kaupallisten toimijoiden, vapaaehtoisten ja omaisten toimesta sekä itsenäisesti että yhteistyössä. Kotona asumista tukevat palvelut voivat liittyä esimerkiksi yhteisöllisyyteen, liikuntaan, hyvinvointiin ja erilaisiin harrastuksiin sekä esteettömän asumisen mahdollisuuksien tukemiseen. Neuvosto toteaa, että ilahduttavaa on, että yhteistyötä kotona asumisen tukemisessa ja ikäihmisten kaatumisen ennakoinnissa tehdään. Esimerkiksi voima-tasapainoryhmää toteutetaan yhteistyönä ja asiakkaiden ryhmiin ohjaamisessa hyödynnetään myös kaupungin työntekijöiden asiantuntijuutta ja asiakaskontakteja.

Suunnitelmassa mainittu Ikä iloiten- selvästi eteenpäin hanke on hyvinvointialueen ja alueen kuntien yhteinen hanke, johon Riihimäki on myös sitoutunut mukaan. Hankkeen tuottama toiminta ja tieto ovatkin hyödynnettävissä myös Riihimäen ikäihmisten hyväksi.

Riihimäen vammaisneuvosto toteaa, että suunnitelmassa esille tuotu

etäpäivätoiminta ei sovellu kaikille. Etäpäivätoiminnalla on vaikutusta esimerkiksi omaishoitajien vapaisiin sekä päivätoiminnan asiakkaiden sosiaalisten kontaktien määrään ja laatuun.

Suunnitelmassa mainitaan, että tilojen yhteiskäyttöä lisätään. Riihimäen vammaisneuvoston mielestä olisi tärkeää lisätä hyvinvointialueen hallinnassa olevien tilojen yhteiskäyttöä myös niin, että esimerkiksi yhdistykset voisivat hyödyntää niitä toiminnassaan.

Suunnitelman mukaan senioriasumisen lisäämistä pyritään edistämään yhteistyössä kuntien kanssa. Vammaisneuvosto toteaa, että nykyisen asuntomarkkinatilanteen vuoksi on haastavaa saada rakentumaan ikäystävällistä senioriasumista (ns. tavallista asumista). Olisikin tärkeää, että hyvinvointialue arvioisi esimerkiksi, miten se voi tukea alueen kuntia ikäystävällisten asumisratkaisujen kehittämisessä ja edistämisessä.

Hyvinvointisuunnitelman mukaan ympärivuorokautisen palveluasumisen paikkoja vähennetään noin 250 kahden vuoden aikana. Vammaisneuvoston mielestä hyvinvointisuunnitelmassa esitetty palvelurakenneuudistus vaikuttaa mittavalta muutokselta siihen nähden, että ikääntyvien määrä nousee nopeasti tulevien vuosien aikana. Neuvosto esittääkin huolensa palveluasumisen keskittämisestä, ikääntyvien hoivan tasosta ja laadusta käynnissä olevassa palvelurakenneuudistuksessa.

Suunnitelmassa todetaan, että sosiaalihuoltolain mukaisen yhteisöllisen asumisen määrää lisätään vähintään 50 kappaleella vuosittain tasaisesti koko alueella. Riihimäen vammaisneuvoston näkökulmasta lähes 500 yhteisöllisen paikan lisäys 10 vuodessa vaatii huolellista suunnittelua, hyviä yhteistyökumppanuuksia kiinteistöjen osalta ja olemassa olevien kiinteistöjen remontointia, sillä nykyiset ympärivuorokautisen palveluasumisen paikat eivät suoraan sovellu yhteisölliseen asumiseen.

Vammaisneuvosto painottaa, että käynnissä olevista muutoksista tulisi viestiä monikanavaisesti ikäihmisille sekä heidän omaisilleen ja läheisilleen. Lisäksi tulee varmistaa, että ikäihmiset sekä heidän omaisensa ja läheisensä tulevat kuulluksi heitä koskevissa asioissa.

Toimivallan peruste

-

Liitteet Lausuntopyyntö: Kanta-Hämeen alueellinen ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma 2025-2028 -asiakirjaluonnokseen / Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Kanta-Hämeen alueellinen ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma 2025–2028

Täytäntöönpano Päätösote/Kanta-Hämeen hyvinvointialue

Lisätietoja antaa Hyvinvointikoordinaattori Marjo-Kaisa Konttinen, p. 040 610 6952

Muutoksenhaku -

Pöytäkirja Pöytäkirja on yleisesti nähtävillä Riihimäen kaupungin verkkosivuilla alkaen
nähtävänä 1.4.2025

 Annettu tiedoksi sähköisesti

Pvm: 1.4.2025